

w trosce o bagna

Planowanie ochrony przyrody w biebrzańskich ostojach Natura 2000

Łukasz Krajewski – st. referent ds. ochrony przyrody

Osowiec-Twierdza

13 grudnia 2014

w trosce o bagno

Przygotowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: SOO Dolina Biebrzy i OSO Ostoja Biebrzańska

POIS.05.03.00-00-277/10

Wydatki kwalifikowalne	2 498 450,00
Dofinansowanie UE	2 123 682,50
Środki krajowe - budżet państwa	254 222,09
NFOŚiGW	120 545,41

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Dofinansowano ze środków Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

w trosce o łaguna

Sieć Natura 2000

Dyrektywa Ptasia z 1979 r. i Dyrektywa Siedliskowa z 1992 r.

Głównym celem funkcjonowania sieci Natura 2000 jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy. Drugim jej celem jest ochrona różnorodności biologicznej.

Warunkiem zachowania siedlisk i gatunków jest osiągnięcie **właściwego stanu ochrony** (ang. *Favourable Conservation Status*):

- zachowana zostaje liczebność populacji, gwarantująca jej utrzymanie się przez dłuższy czas;
- naturalny zasięg gatunków nie zmniejsza się;
- zostaje zachowana wystarczająco duża powierzchnia siedlisk gatunku.

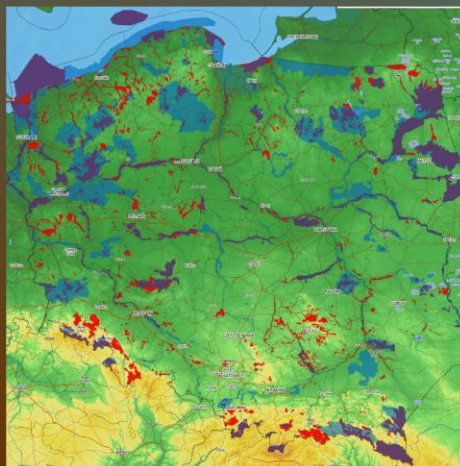
w trosce o bagna

Obszary Natura 2000 w Polsce

Obecnie w Polsce sieć Natura 2000 zajmuje prawie 20% powierzchni lądowej. W jej skład wchodzi 849 obszarów siedliskowych oraz 145 obszarów ptasich. (GDOŚ)

Wyróżnia się 2 typy obszarów Natura 2000:

- Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO)
- Specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO)

Źródło: GDOŚ

w trosce o bagno

Dolina Biebrzy (PLH200008)

Powierzchnia 121 206 ha

46 przedmiotów ochrony:

- 18 typów siedlisk przyrodniczych
- 6 gatunków roślin
- 4 gatunki małży

Sasanka
otwarta

Lipiennik Loesela

w trosce o bagno

- 6 gatunków owadów
- 5 gatunków ryb i minogów
- 2 gatunki płazów
- 5 gatunków ssaków

czerwończyk nieparek

zalomka większa

w trosce o bagno

Ostoja Biebrzańska (PLB200006)

Powierzchnia 148 509 ha

Przedmioty ochrony:
- 40 gatunków ptaków

błotniak łąkowy

gęś białoczelna

bocian biały

w trosce o bagno

Plan zadań ochronnych (PZO)

Akt prawa miejscowego, ustanawiany Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Powinien powstać w ciągu 6 lat od ustanowienia obszaru Natura 2000.

Plan zadań ochronnych zawiera m.in.:

- Identyfikację zagrożeń aktualnych i potencjalnych dla właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków, będących przedmiotem ochrony

- Cele działań ochronnych

- Określenie działań ochronnych i obszarów działań ochronnych, w tym działań z zakresu ochrony czynnej, modyfikacji sposobów gospodarowania, monitoringu i uzupełnienia wiedzy

w trosce o bagna

Uzasadnienie sporządzenia PZO

Uwarunkowania prawne.

Ograniczona i mało aktualna wiedza na temat przedmiotów ochrony.

Niewłaściwy i pogarszający się stan ochrony wielu przedmiotów ochrony.

w trosce o lasy

Zadania w projekcie

Opracowanie szczegółowych
wytycznych do sposobu
wykonania inwentaryzacji

Przygotowanie dokumentacji i
przeprowadzenie procedury
przetargowej

w trosce o bagno

Inwentaryzacja przedmiotów ochrony

Przeprowadzenie inwentaryzacji przedmiotów ochrony OSO Ostoja Biebrzańska i SOO Dolina Biebrzy

Umowa usługi na przeprowadzenie inwentaryzacji 56 gatunków i 13 typów siedlisk przyrodniczych - przedmiotów ochrony OSO i SOO

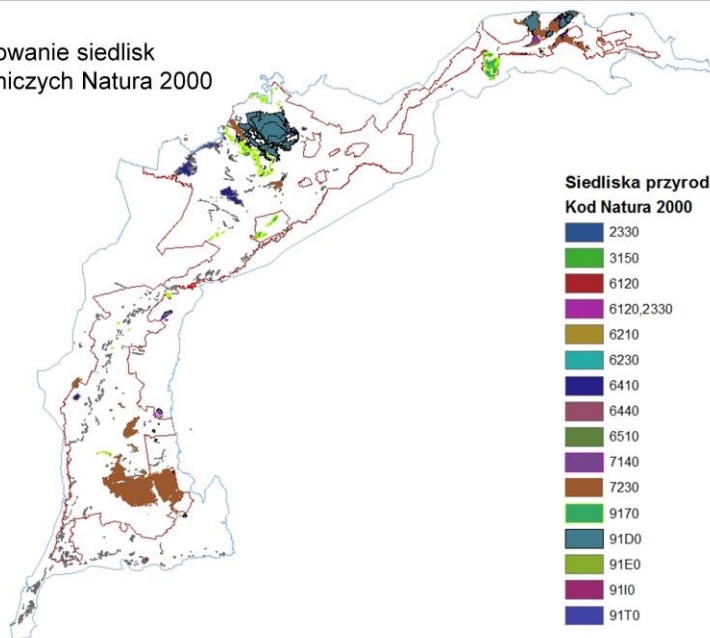

Żuraw

Starorzeczka – siedlisko 3150

Występowanie siedlisk
przyrodniczych Natura 2000

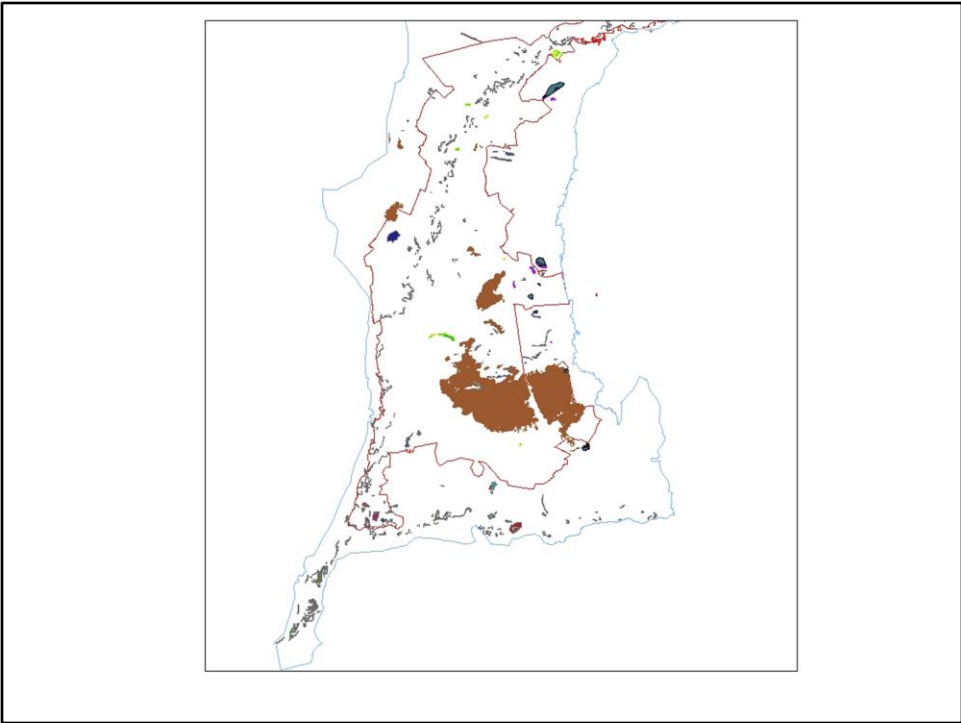

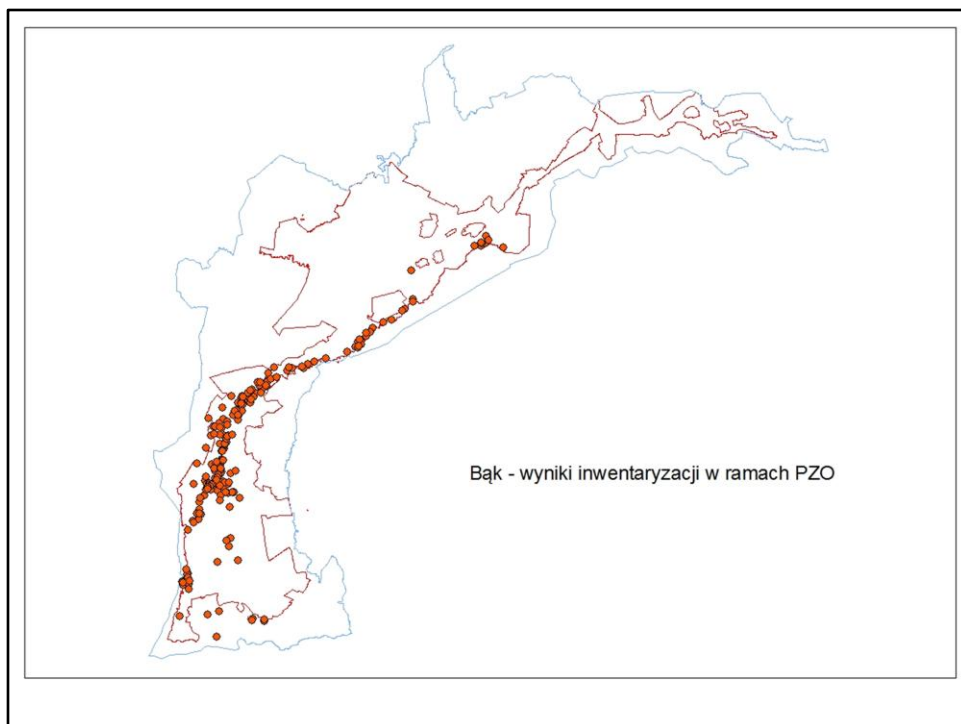

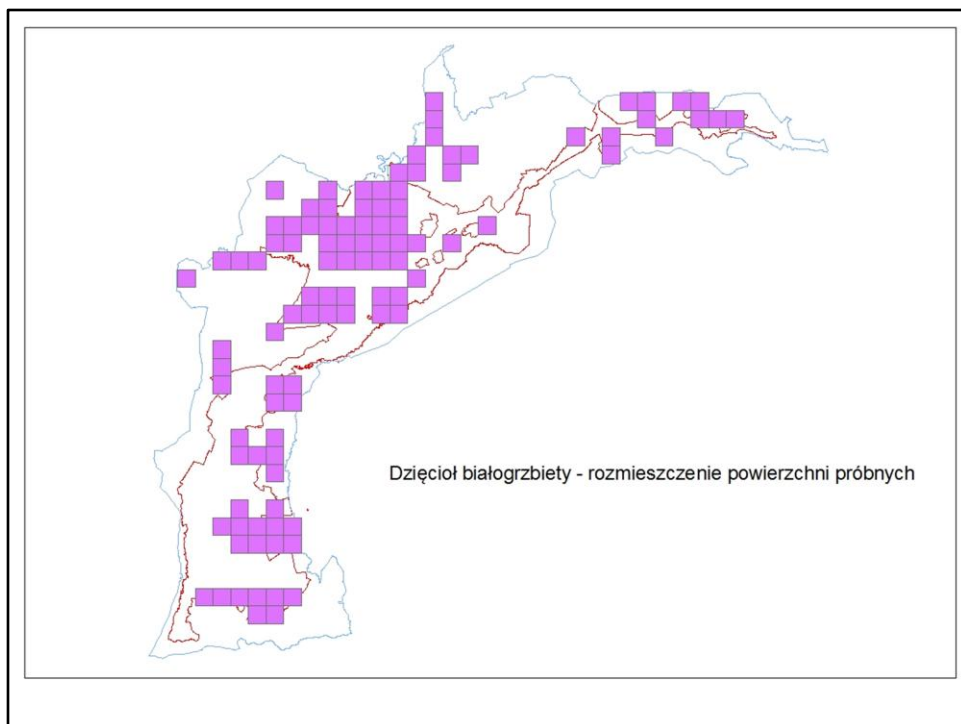
w trosce o bagna

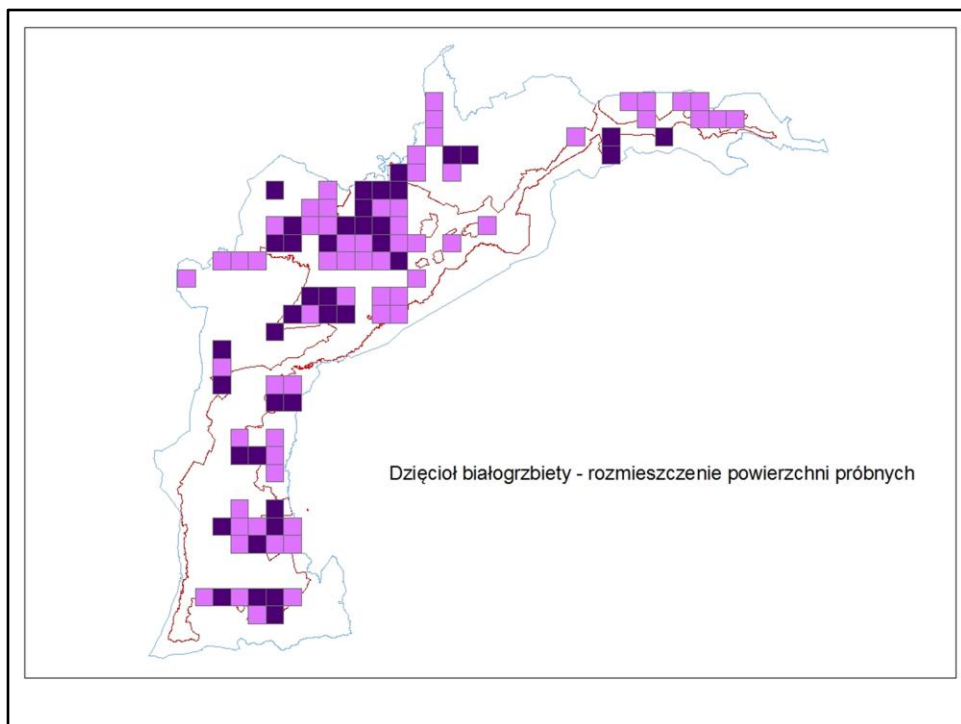
Siedliska przyrodnicze - powierzchnia

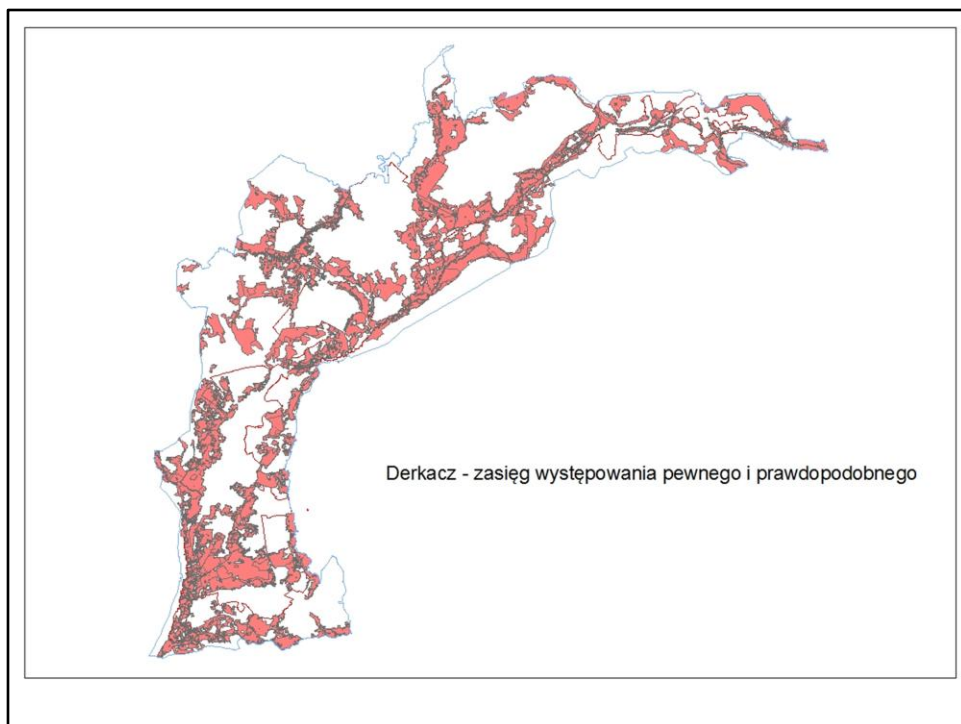
Kod	Siedlisko	Powierzchnia
2330	wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	35
3150	starorzecza	248
6120	murawy napiaskowe	126
6210	murawy kserotermiczne	3
6230	murawy bliźniczkowe	44
6410	łąki trzęślicowe	701
6440	łąki selernicowe	6
6510	łąki świeże	93
7140	torfowiska przejściowe	89
7230	mechowiska	4215
9170	grądy	750
91D0	bory i lasy bagienne	2599
91I0	ciepłolubne dąbrowy	30
91T0	bory chrobotkowe	29

w trosce o bagno

Nowe przedmioty ochrony

W lutym 2014 r. Biebrzański PN, w uzgodnieniu z RDOŚ w Białymstoku wystąpił do GDOŚ o dodanie dd Standardowych Formularzy Danych nowych przedmiotów ochrony:

- Rybitwa białoskrzydła
- Lelek
- Dzięcioł średni

- Strzępotek edypus
- Haczykowiec błyszczący
- Zalotka większa i trzepla zielona
- Leniec bezpodkwiatkowy
- Skójka gruboskorupowa
- Poczwarówki: zwężona, jajowata, Geyeri
- Siedliska przyrodnicze: 2330 (wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi), 6210 (murawy kserotermiczne), 6440 (łąki selernicowe), 9110 (ciepłolubne dąbrowy), 91T0 (bory chrobotkowe)

w trosce o bagno

Zadania w projekcie

Przygotowanie planu zadań ochronnych dla OSO Ostoja Biebrzańska i SOO Dolina Biebrzy i ich dokumentacji

Organizacja spotkań dyskusyjnych z interesariuszami

Fot. M. Marczakiewicz

w trosce o bagno

Dokumentacja PZO – ocena stanu ochrony

Przedmioty ochrony	Stan ochrony			
	Właściwy (FV)	Niezadowolający (U1)	Zły (U2)	Brak danych (XX)
Siedliska przyrodnicze	2	9	4	3
Rośliny	1	3	1	
Mięczaki			1	3
Motyle	1	3		
Ważki	1	1		
Ryby i minogi	1	1	2	1
Płazy		2		
Ssaki	3	2		
Ptaki	14	23	4	
	23	44	12	7

w trosce o bogactwo

Zły stan ochrony (U2)

- 4 typy siedlisk przyrodniczych: murawy napiaskowe (6120), torfowiska przejściowe (7140), grądy (9170) i bory chrobotkowe (91T0)

- Skójką gruboskorupowa
- Obuwik pospolity
- Piskorz
- Koza

- Cietrzew
- Rybitwa rzeczna
- Błotniak łąkowy
- Gadożer

Błotniak łąkowy

w trosce o bagno

Dokumentacja PZO – działania ochronne

Koszty realizacji działań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy

Rodzaj działań	Koszty w tys. zł
Ochrona czynna	14 200
Utrzymanie lub modyfikacja sposobów gospodarowania	51 120
Monitoring realizacji działań	500
Monitoring stanu ochrony	600
Uzupełnienie wiedzy	400
Inne (działania edukacyjne, wykup)	150

w trosce o bagno

Zadania w projekcie

Zatrudnienie recenzentów celem wsparcia merytorycznego realizacji projektu i monitorowania jego efektów

Zatrudnienie asystenta projektu, osoby odpowiedzialnej za nadzór merytoryczny oraz osoby odpowiedzialnej za obsługę finansową

Stworzenie w serwisie www.biebrza.org.pl strony internetowej o projekcie i jej utrzymanie oraz inne działania informacyjno-promocyjne

Ankietowe sprawdzenie opinii rolników - najważniejszej grupy interesariuszy (zatrudnienie ankierów i przeprowadzenie ankiet na próbie 1000 osób)

w trosce o bagno

www.pzonatura2000.biebrza.org.pl

Menu Główna

- O projekcie
- Aktualności
- Ogłoszenia

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Dofinansowano ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Projekt "Przygotowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: 200 Dolina Biebrzy i 020 Ostroja Biebrzańska" o nr POW.05.03.00-00-277/15, współfinansowany jest przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach działania 5.3 priorytetu V (program Infrastruktura i Środowisko: www.polsa.gov.pl). Całkowita wartość projektu wynosi 2,454 450 PLN, w tym 85% kwoty pochodzi z budżetu Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a 15% z budżetu środków krajowych instytucji wdrażających V priorytet Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko jest Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych (www.dkps.lasy.gov.pl). Od 2013 roku 15% wydatków kwalifikowalnych jest finansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (www.nfozw.gov.pl).

Realizacja projektu przewidziana jest na lata 2011-2014.

Szczegóły Projektu

- Założenia projektu
- Szczegółowy opis projektu
- Opis zadań zaplanowanych w projekcie
- Mapa obszarów Natura 2000

Problemy

-Niewykonanie przedmiotu zamówienia (przekazanie niekompletnego przedmiotu zamówienia) w przewidzianym umową terminie - 30.III.2014 r.

-Przekazany w dniach 30.06-1.07.2014 r. przedmiot zamówienia zawierał liczne błędy. Konieczność aneksowania umowy o dofinansowanie z CKPŚ przedłużające termin realizacji projektu, tym razem do końca stycznia 2015 r.

-Niesolidność Wykonawcy, brak doświadczenia zespołu Wykonawców w sporządzaniu PZO dla obszarów Natura 2000 albo w ogóle w planowaniu ochrony przyrody (kłopoty w identyfikacji zagrożeń, celów, nieznajomość lub brak umiejętności stosowania logiki planowania).

-Długa lista przedmiotów ochrony i duża powierzchnia obszarów N2000 przerosła wyobraźnię i możliwości planistyczne (konceptyjne) Wykonawcy.

w trosce o bagno

Stan zaawansowania

Większość zadań została zrealizowana.

Zaawansowanie finansowe projektu: 79,43%

Trwają konsultacje społeczne projektów PZO.

Do końca stycznia 2015 roku powinno nastąpić zakończenie realizacji projektu, w tym przekazanie projektów PZO do zatwierdzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku.

w trosce o bagna

Dziękuję uprzejmie za uwagę

Łukasz Krajewski – st. referent ds. ochrony przyrody
Biebrzańskiego Parku Narodowego

Łukasz.Krajewski@biebrza.org.pl Osowiec Twierdza 8; 19 – 110 Goniądz
+48 857 380 620; 857 383 000